

THEMAMIDDAG LEVERVERVETTING

Gezonde levers

“Leververvetting bij pluimvee is een actueel probleem. Niet alleen in Nederland, maar wereldwijd.” Met deze woorden opent Hubert Smeets (Trouw Nutrition) de eerste van vier themamiddagen Leveragezondheid, die de veevoederproducent samen met de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) in Deventer organiseert. “Het gaat vandaag om wederzijdse kennisoverdracht, daarom werken we met kleine groepjes dierenartsen en voerspecialisten. We behandelen eerst de theorie en gaan dan de GD-sectiezaal in om leververvetting in de praktijk te leren herkennen.”

Het theoriegedeelte bestaat uit lezingen van GD-patholoog Naomi de Bruijn en Jan Mica, technical and regulatory manager bij Trouw Nutrition. De Bruijn legt eerst uit wat leververvetting is. “Zodra een leghen in productie komt, stijgt het vetgehalte van de lever als afspiegeling van de dooierproductie en verandert de leverkleur van donkerbruin naar geelbruin. Hierbij kan veel vetstapeling in de lever ontstaan. Als het vetgehalte van de lever verhoogd is én er schade is aan de lever, spreken we van Fatty Liver Hemorrhagic Syndrome (FLHS). Wat bij FLHS precies misgaat is tot nu toe alleen in hoofdlijnen bekend, maar we maken dankbaar gebruik van die kennis.”

Leververvetting Combinatietest

Het traject tussen het normale beeld en FLHS kent een omslagpunt, waarop een behandeling gericht op leververvetting zinvol wordt. GD onderzocht dit punt op basis van de verandering van de leverkleur en het gehalte Triglyceriden (TG, een type vet), en ontwikkelde vervolgens de Leververvetting Combinatietest. Deze test is een praktisch hulpmiddel, waarmee pluimveehouders en dierenartsen in een vroeg stadium op een uniforme manier de status van een leververvetting kunnen beoordelen. De Bruijn: “Door op tijd in te grijpen, kun je veel schade voorkomen. We

hebben deze test ontwikkeld omdat in het veld veel preventieve behandelingen worden ingezet op basis van een subjectieve beoordeling van de lever. Zoveel levers, zoveel meningen.” De test werkt met een kleurenkaart (bij GD op te vragen via 0900-1770 optie 4), die je op een lever kunt leggen om te bepalen welke kleurklasse het meest overeenkomt. Er zijn drie klassen: niet behandelen, testen en behandelen. Bij de klasse ‘niet behandelen’ is geen sprake van overmatige vetstapeling, een FLHS-behandeling is dan niet nodig. Bij ‘testen’ is het advies om een Leververvetting Combinatietest (artikelnummer 10316 voor 31,75 euro per pool) aan te vragen bij GD, om te bepalen of behandelen zinvol is. Bij ‘behandelen’ is duidelijk sprake van leverschade door FLHS en is behandeling nodig. Daarnaast is koppelmonitoring mogelijk. De Bruijn: “Door voor aanvang en na afloop van een behandeling te testen, kun je het effect van een specifieke behandeling meten.”

De rol van voeding

Mica laat aan de hand van onderzoeksresultaten van het Spaanse proefbedrijf van Trouw Nutrition zien dat voeding een belangrijke rol speelt in het voorkomen van FLHS. Hij vertelt over Farm-O-San FLS. “FLS is aanvullend dieetvoer dat het risico op het syndroom verkleint, door de werking van de lever en de energiestofwisseling te ondersteunen. Er zijn twee varianten: de FLS-mix, een premix om in voer te mengen, en FLS Liquid, een vloeibare variant om in drinkwater op te lossen. Het is van belang om deze voeding op risicomomenten te verstrekken, zoals in week 28 en rond week 50, als de energieopname relatief hoog is.” Mica legt uit dat beide varianten het percentage levervet significant kunnen verlagen. “Dit was met het blote oog zichtbaar aan de leverstructuur en -kleur, en het is technisch ondersteund door kleurmetingen in het lab.”